

Daň dědická jest nyní normována cís. nařízením z 15./IX. 1915 č. 2g8 ř. z. (t. zv. děd. novella) zákonem ze 7./I. 1920 č. 31 sb. z. (zákon přírážkový) a zákonem z 12./VIII. 1921 č. 337 sb. z. ,zákonem o dani z obohacení).

Důležité jest, aby inventář byl sepsán a výkaz poplatkový projednacím soudu předložen do 6 měsíců od úmrtí, neboť jinak nastává povinnost platiti 5% úroky odškodňovací (§ 29 zák. č. 278/1925 a § 11 zák. č. 74/1901). Je-li již předem jisto, že pozůstalostní řízení nelze v čas skončiti a výkaz předložiti, může strana placení úroků odškodňovacích se vyhnouti tím, že složí u finančního úřadu částku takovou v hotovosti, jakou asi budou činiti dědické dávky, kterou si ovšem sama vypočítá. Placení cennými papíry nelze považovati za placení ve vlastním slova smyslu a nikterak neosvobozuje od úroků odškodňovacích. To jest pouhé zajištění dědických dávek. Po zapravení se cenné papíry vrátí. Dosti často pozastavuje se strana nad tím, že vyměřovací úřad předepisuje přílohové resp. doplňkové, přílohové kolkky z dokladů pasiv pozůstalostních (nejsou-li jako listiny již dostatečně kolkovány). Oprávnění úřadu k tomu jest nesporné, neboť doklady ty předkládají se u soudu a jsou přílohami soudního inventáře, který kolkové povinnosti podléhá, proto podléhají i jeho přílohy kolku. Jinak by bylo ovšem, kdyby šlo o přílohy, které mají býti výhradně součástí výkazu pozůstalostního, určeného pro finanční úřad k vyměření dědických dávek. Tento výkaz jest kolku prost a tudíž i jeho přílohy.

K pochybnostem zavdává často výklad § 16 dědic. novely: Z r. 1915, totiž zdali a pokud se mají pojistky (pojištěné kapitály) zařaditi do aktiv pozůstalostních. Rozhodnou jest okolnost, zdali se zůstavitel již za svého života právoplatně vzdal práva s pojistkou disponovati čili nic. Tedy třeba pojistka zní na př. výslovně na jméno manželky, ale zůstavitel mohl toto ustanovení až do své smrti odvolati, nejde o majetek manželky, ale o součást aktiv pozůstalostních. Finanční úřad vyšetřuje tuto okolnost dotazem u pojišťovny.

(Dokončení.)

Rozhodnutí Nejvyššího soudu.

Předkupní právo možno platně ujednatí nejen při smlouvě kupní, ale i jiné, ba i samostatnou smlouvou.

Rozhodnutí nejvyššího soudu z 2. III. 1929 čj. R. II. 67/29, vrchního soudu v Brně R. III. 202/28 — krajského soudu v Mor. Ostravě čd 2653/28.

Smlouvou ze dne 2. IX. 1928 prodali manželé A. manželům B. stavební plochu č. vl. č. v Mor. Ostravě a při tom se manželé A. zavázali, že rozhodnou-li se pro prodej své další, dosud neprodané nemovitosti, t. j. domu č. vl. č. v Mor. Ostravě, nabídnou tento ke koupi manželům B. a prohlásili, že svolují, aby si tito na tento dům vložili práva předkupní.

Knihovní soud jejich žádosti za vklad tohoto předkupního práva vyhověl.

Rekursní soud ji zamítl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení I. stolice.

Důvody:

Podle bodu XII. smlouvy, již manželé Karel a Helena A. prodali stěžovatelům stavební pozemek k. č. s budovami na něm, zavázali se prodatelé, že kdyby chtěli růstavši jim kmenový statek (dům čp.) jinak prodati, nabídnou jej ke koupi kupitelům, t. j. stěžovatelům. Bylo tudíž právo stěžovatelů učiněno závislým na vůli manželů A. prodati onen předmět, a jde tedy o právo předkupní ve smyslu § 1072 obč. z. Že takové předkupní právo lze ujednatí i při jiné smlouvě, než kupní, ba i samostatnou smlouvou, vyslovil a blíže odůvodnil nejvyšší soud již v rozhodnutí uveřejněném ve sb. n. s. pod č. 3508 (srovnej ostatně i Ehrenzweig 1928, druhý svazek, § 365 str. 418), a není proto, jak mylně zato má rekursní soud, na závadu, že sjednané předkupní právo se netýká věci prodané.

Dovolací stížnost jest tudíž odůvodněna a bylo jí proto vyhověno.

Karel Jelínek.

Notářský spis, kterým matka odstupuje dceři a jejímu snoubenci nemovitosti jako věno dceřino a pod podmínkou, že tato pojme svého snoubence za manžela, jest smlouvou svatební (§§ 1217 a 1266 obč. z.).

Zrušení svatebních smluv možno se domáhati, povolena-li rozluka na žádost obou stran, však taky vyslovena rozsudkem z viny obou stran. (§ 1266 vs. obč. zák.)

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 14. ledna 1929 Rv II 538/28.)

A. A. odstoupila své dceři B. B. a jejímu snoubenci C. C. jisté nemovitosti s tím, že tyto jsou věnem B. B. a pod podmínkou, že tato pojme C. C. za manžela. Manželství uzavřeno, později však rozlučeno a to z viny obou stran.

A. A. a B. B. žádají, aby C. C. vrátil, co obdržel.

Tento namítá, že uvedená odstupní smlouva není smlouvou svatební a že zrušení svatebních smluv možno se domáhati, jen došlo-li k rozluce na žádost stran.

Procesní soud žalobě vyhověl.

Odvolací soud toto rozhodnutí potvrdil.

Nejvyšší soud podanému dovolání nevyhověl.

Důvody:

Dovolání, jež uplatňuje toliko dovolací důvod nesprávného právního posouzení podle §u 503 čis. 4 c. ř. s., není odůvodněno.

Nesprávnou jest námitka, že notářský spis, sepsaný v M. dne 17. května 1922 pod cís. 21.787 není vůbec svatební smlouvou ve smyslu §u 1217 a 1266 obč. zák. a dovozuje-li dovolatel s poukazem na zdejší rozhodnutí čis. 1618 Sb. n. s., že za svatební smlouvy uznati jest jenom takové smlouvy, jimiž se upravují majetkoprávní poměry manželů, jako takových, vyhovuje právě tento notářský spis; kterým žalobkyně A. A. své dceři B. B. za podmíněk, že se provádá za žalovaného C. C., jakožto její věno předala do společného vlastnictví snoubenců nemovitosti tam blíže poznačené a tímto sporem na žalovaném zpět požadované, tomuto hledisku, neboť smlouvou tou byly předány ony nemovitosti tehdejšími snoubencům právě vzhledem na zamýšlený jejich sňatek a pod jeho podmínkou výslovně jako věno bez jakékoliv zvláštní úplaty s tím jediným závazkem, že snoubenci převezmou knihovní dluhy na nemovitostech váz noucí a že předatelce (matce nevěsty) přísluší doživotní požívání nemovitostí oněch.

Úmysl upravití tímto způsobem majetkoprávní poměry mezi manžely na případ sňatku a vzhledem na jejich manželský svazek, jest tedy ze smlouvy té zřejmě patrným a skutečným materiálním obsahem smlouvy.

Neprávem snaží se dovolatel dále dovoditi, že žalobní nárok není odůvodněn v zákoně, zejména v §u 1266 obč. zák., ježto prý tento zákonný předpis neobsahuje ustanovení na případ, když rozluka byla vyslovena rozsudkem z viny obou stran. I když tento předpis takového ustanovení neobsahuje, plyne z něho rozumným výkladem přes to jasně, že v takovém případě mají nastati stejné důsledky, jako když rozluka manželství byla povolena na žádost obou stran, neboť nelze se domysleti nižádného důvodu, proč by tomuto mělo býti jinak a proč by se při rozluce z viny obou stran rozsudkem vyslovené, mělo dostati jednomu manželů výhod, že svatební smlouvy mají zůstati na dále v platnosti, zejména, když podle druhé

věty citovaného Šu jen bezvinnému manželovi přísluší kromě plného zadostiučinění vše to, co ve satební smlouvě na případ přežití bylo vymíněno (srov. ostatně roh. čís. sb. n. s. 2196).

Dovolání bylo tedy úspěch odepřítí.

Výrok o útratách řízení dovolacího spočívá v §§ 41 a 90 c. ř. s. Karel Jelínek.

Kdo svedl ženu pod slibem manželství a odepřel slib do držeti, musí svedené nahraditi škodu i ušlý zisk a lhotejno je při tom, jaké jsou poměry stran a měla-li svedená vůbec naději na provdání. (§ 46 a 1328 o. obč. z.)

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 14./2. 1929 č. R II 195/28 — vrchní soud v Brně Co I 309/27 — krajský soud v Brně Ck VIII 400/26.

Žalobkyně domáhá se náhrady škody za to, že žalovaný jí svedl pod slibem manželství, odepřel však slib splniti.

Procesní soud žalobě vyhověl.

Odvolací soud toto rozhodnutí potvrdil.

Nejvyšší soud podanému dovolání nevyhověl.

Důvody:

Žalobkyně domáhala se jednak z důvodu zrušení zasnoubení (§ 46 obč. z.) náhrady 3000 Kč, jednak z důvodu svedení pod slibem manželství (§ 1328 obč. z.) náhrady 20.000 Kč, oběma soudy přičteno jí z prvního důvodu 1826 Kč, z druhého důvodu 10.000 Kč. Jde o dva samostatné, na sobě nezávislé nároky, a proto jest posuzovati i přípustnost dovolání v příčině obou nároků samostatně. Ježto pak v prvním směru sporný předmět, o němž odvolací soud rozhodl, potvrzujícím rozsudkem, nepřevyšuje 2000 Kč, je dovolání v tom směru nepřípustné (třetí odst. § 502 c. ř. s.) a bylo proto odmítnuto (§ 507 c. ř. s.). Tím jsou vyřízeny odstavce 1. až 4. a 7. dovolacího spisu, a jest se dovolacímu soudu zabývati jen odstavci 5. a 6., jež se týkají nároku 10.000 Kč podle § 1328 obč. z. V tom směru uplatňuje dovolatel jen dovolací důvod § 503 č. 4 c. ř. s. Tento není prováděn po zákonu, pokud se dovolatel jeho provedením rozchází s dovolacím zjištěním. Ani pokud je proveden po zákonu, nelze uznati, že by sporná věc posouzena byla v naříkaném rozsudku po právní stránce nesprávně.

Podle § 1328 obč. z. kdo přiměje ženu trestným činem, aby mu dovolila mimomanželskou soulož, má jí nahraditi utrpěnou škodu a ušlý zisk. Bylo zjištěno, že dovolatel svedl žalobkyni pod slibem manželství a že bezdůvodně odepřel dodržení tohoto slibu, dopustil se tedy dovolatel trestného činu podle § 506 tr. z. Proto odvolací soud poznává právem, že žalobkyni přísluší nárok na odškodnění i na úplné zadostiučinění, zejména za zhoršení vyhlídky na provdání, a není pro rozsah náhrady škody rozhodným, jak se dovolatel, poukazující na to, že je nemajetný, že je zvěrolékařem s platem ročních 12.500 Kč v kraji, kde jest více průměru než dobytka, domnívá mylně, jmění svůdcovo, nýbrž rozhoduje škoda, kterou svedená žena utrpěla. Je také lhotejno, zdali žalobkyně měla vůbec kdy valnou naději na provdání a zdali za tímto účelem vyvíjela potřebnou činnost, aby se provdala, lhotejny jsou také rodinné poměry obou stran, neboť není opory v zákoně pro právní názor, že by domnělá beznadějnost žalobkynina provdání, které podle zkušeností života nikdy není u ženy vyloučena, a že by nějaké rodinné poměry zprošťovaly svůdce povinnosti k náhradě škody. Také není opory v zákoně pro právní názor, že by svedená byla povinna za účelem provdání vyvíjeti nějakou činnost, a že by její nečinnost po této stránce rovněž zprošťovala svůdce povinnosti k náhradě škody, rovněž nesejde na tom, zdali, jak se nyní dovolatel snaží dovoditi, jeho známost byla pouze neuváženou studentskou známostí, kterou ani žalobkynina matka nepovažovala za vážnou, jakož i že svedená je starší, nežli dovolatel, nýbrž rozhoduje skutečnost, odvolacím soudem zjištěná, že dovolatel svedl žalobkyni pod slibem manželství a že bezdůvodně odepřel dodržení tohoto slibu.

Pokud jde o výši odškodnění, sdílí a schvaluje dovolací soud správně a zákonitě důvody naříkaného rozsudku, pokud odvolací soud považuje přisouzení odškodnění za přiměřené žalobkynině škodě, ovšem majetkové poměry dovolatele tu nerozhodují, jak odvolací soud poznamenává správně.

Bezdůvodnému dovolání nemohlo tedy býti vyhověno.

Výrok o dovolacích útratách opírá se o §§ 41 a 50 c. ř. s.

Karel Jelínek.

Z E D N E

† **Hugo Bilicz.** Dne 10. I. 1930 zemřel po delší zákeřné nemoci ředitel notářské komory pražské. Umrtím jeho utrpěla nejen komora notářská, ale i celý stav notářský ztrátu takměř nenahraditelnou. Zesnulý po 24 let pracoval jak komoře tak ve Spolku notářů čsl. až do únavy. Byl úředníkem co nejvzornějším, vždy úslužný, ke každému přívětivý. Nikdy nereptal a nikdy si neštěžoval. Byl rádcem zejména mladším našim kolegům a dorostu ve všech otázkách, kdy na něho se obraceli a při tom byl vždy skromný a nenáročný. Byl oddán celým srdcem našemu stavu. Z každého úspěchu stavu našeho se radoval a každý neúspěch těžce nesl. Stav náš neskonale želí jeho předčasného skonu. Čest budiž jeho památce.

Notářská komora Pražská vyžádala si slyšení u nového ministra spravedlnosti pana Dra Meisnera a přednesla mu veškerá přání a stížnosti našeho stavu. Současně předložila mu pamětní spis, vypracovaný podle připomínek, došlých komoře Pražské od ostatních komor českých a moravských. Pan ministr přijal delegaci této komory velice blahosklonně, informoval se obšírně o všech našich požadavcích a slíbil pamětní spis pečlivě prostudovati a svolati na to anketu stavu notářského po případě i stavu advokátního za účelem docílení dohody, zejména pokud se týká některých ustanovení nového notářského řádu, jež prohlásil stav notářský za velice tíživá, ne-li nepřijatelná.

Odbor »Praha« Spolku notářů československých pořádá dne 25. t. m. o 19. hodině obvyklou měsíční schůzi v restauraci »u Šindeláře« Praha II., Václavské náměstí č. 64, v I. poschodí. Podařilo se nám získati velice zajímavou a poučnou přednášku našeho šéfredaktora profesora Dra Emila Svobody »O počátcích právní kultury«; přednáška ta bude zajímat také zajisté i ženské kruhy a proto žádáme co nejdůtklivěji všechny kolegy pražské i venkovské, aby na tuto schůzi se dostavili a přivedli sebou také své dámy, aby schůze ta stala se zároveň dostaveníčkem všech našich příslušníků a přátelskou schůzkou našich příslušníků i jejich dam.

Odbor »Plzeň« spolku notářů československých konal v neděli dne 17. listopadu 1929 v Plzni svoji pravidelnou měsíční schůzi.

Předsedající notář JUDr. Hugo Ebenstereit zahájil schůzi o půl 3. hod. odpolední za potěšitelné účasti jak notářů, tak i kandidátů notářství a to i z míst značně vzdálených.

Týž pak uvítal vřele pana přednášejícího notáře Krajička z Berouna, který s nevšední ochotou vyhověl žádosti odboru naň vznesené, aby ve schůzi referoval »o vedení depositní knihy«. Za veliké pozornosti přítomných upozornil p. referent zejména na nevhodnou formu deníku, podle které zápisy do knihy depositní mají se díti ve chronologickém pořadu a nikoliv podle jednotlivých účtů, jak bylo komorou notářskou navrhováno. Týž upozornil pak dále na nové obtíže a povinnosti, které našemu stavu zavedením této knihy jsou ukládány a na obtíže se řádným vedením této knihy spojené.

Referent odměněn byl za krásnou přednášku hlučným potleskem.

O velkém zájmu, se kterým přednáška p. notáře Krajička byla sledována, svědčila zejména debata, která se po referátu rozvinula. Debaty té kromě p. předsedajícího a referenta se zúčastnili zejména pp. notáři: Kepler, Řebík, Dr. Protivenský, Roubal a Dr. Hes. Výsledkem této debaty byl pak návrh p. notáře Řebíka, aby reprezentanti komory se snažili všemi legálními prostředky dosíci odstranění, neb alespoň nutné novelisace nařízení o zavedení depositní knihy.

Schůze byla pak po vyčerpání programu a po rozpravě o některých praktických otázkách, týkajících se projednání pozůstalostí p. předsedajícího o 5. hodině skončena.

Knihy redakci zaslané.

Slovenský rozchod s Maďary roku 1918. Podává se v něm dokumentární výklad o jednání Dra Hodži jménem našeho státu, hrabětem Károlyim a Maďarskou vládou o ústup maďarských vojsk roku 1918 ze Slovenska. Kniha jest velice zajímavá a podává osvětlení o neblahém vpádu maďarských vojsk na Slovensko, tvořic historický doklad poměru oné doby.